

عنوان مقاله:

طراحی و برنامه ریزی تاب آور رودخانه های شهری در مواجهه با آشوب سیل (برنامه ریزی تاب آور رودخانه درکه)

محل انتشار:

فصلنامه منظر، دوره 13، شماره 55 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

دلارام سبک رو - کارشناس ارشد معماری منظر، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

فرشاد بهرامی - کارشناس ارشد معماری منظر، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

حشمت الله متدین - گروه معماری منظر، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

تاب آوری به عنوان رویکردی نوین در دهه های اخیر جهت بازیابی مولفه های محیطی و اجتماعی رودخانه های شهری در مواجهه با آشوب های سیل و خشکسالی مورد توجه متخصصین به ویژه معماران منظر قرار گرفته است. رودخانه درکه به عنوان یکی از رودخانه های شهری تهران طی سال های متمادی، علی رغم وجود زیرساخت های کنترل سیل، کانال کشی و تراس بندی های متعدد در بستر رود، در برابر آشوب سیل و پیامدهای آن آسیب پذیر بوده و این امر نشان دهنده عدم کفایت این طرح ها در کنترل سیلاب است. به همین دلیل برنامه ریزی و طراحی در راستای کاهش خطر سیل و افزایش پایداری رودخانه درکه امری ضروری محسوب می شود. در این راستا، این پژوهش در پی رهیافتی از معضلات و پیامدهای سیل رودخانه درکه است و در پی یافتن پاسخ به این پرسش هاست که آیا رویکرد نوین تاب آوری جایگزین مناسبی برای رویکردهای تک بعدی و مهندسی در راستای مدیریت رودهاست؟ این رویکرد چگونه می تواند محیط آشوبناک رود درکه را به محیطی پایدار و سازگار با محیط تبدیل سازد؟ بر این اساس، این پژوهش با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با مرور فشرده ادبیات نظری، شاخص های تاب آوری را گردآوری کرده است؛ سپس استراتژی های طراحی براساس تعاریف، استخراج شده اند و راهکارهای طراحی رود درکه -به عنوان نمونه موردی- در مواجهه با آشوب سیل ارائه شده است. این پژوهش با تکیه بر هفت شاخص تفکر تاب آوری که عبارتند از: افزونگی، تنوع، استحکام، ارتباط یا اتصال، یادگیری، خودسازماندهی و تغییرپذیری، به ارائه استراتژی هایی اعم از تنوع فضایی و زیستی، افزایش دانش، توانایی و مهارت افراد بومی و استفاده از تجربه آنها در سیل های گذشته، استحکام در مولفه های انسان ساخت و طبیعی و تقویت ارتباط فضایی و پیوستگی مولفه های طراحی و همچنین خودسازماندهی منابع زیستی و اجتماعی جهت طراحی رود درکه در برابر آشوب سیل پرداخته است. این برنامه ریزی و طراحی جامع شامل ابعاد مختلف محیطی و اجتماعی است که می تواند جایگزین مناسبی برای کانال های کنترل سیلاب و تراس بندی های بستر رود باشد. همچنین این برنامه ریزی می تواند به عنوان الگویی برای رودهای شهری ایران و جهان در شرایط مشابه مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

رودخانه درکه، تاب آوری، شاخص های تاب آوری، سیل، معماری منظر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1240482>

